

“44 günlük Vətən müharibəsində xalqımızın qazandığı qələbədən sonra Cənubi Qafqazda və bütövlükdə, regionda yaranmış yeni geosiyasi reallıq Azərbaycan həqiqətlərinin, nəhayət, təsdiqi olmaqla yanaşı, qonşu ölkələrin ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığının qurulması üçün də əlverişli meydan açmışdır. İkinci Qarabağ savaşında təcavüzkar Ermənistanın açıq məğlubiyyətinin təslim aktı olan üçtərəfli bəyanatın imzalanmasından 10 ay keçməsinə baxmayaraq, bu ölkənin bölgədə baş vermiş gerçəkliliklə barışmaması onun düşdüyü acınacaqlı vəziyyəti daha da ağırlaşdırır”. Milli Məclisin deputatı Ülvi Quliyev bu açıqlamasının davamında bildirdi:

– Birinci Qarabağ müharibəsinin nəticəsi bizi nə qədər məyus etsə də, bilirdik ki, Ermənistan o müharibədə tək olmayıb. Havadarlarının davamlı himayəsindən yararlanan işğalçı ölkə ikinci müharibədə də tək deyildi. İmperialist dairələrdən kimsə ona pulsuz silah göndərirdi, kimsə beynəlxalq hüquqa zidd olan bəyanatlarla siyasi dəstək verib ölkəmizi təhdid edirdi. Başqa bir ölkə isə açıq-gizli maliyyə və ərzaq köməklili göstərirdi. Dünyanın güc mərkəzlərinin media məkanı da məğlub olan təcavüzkar informasiya dəstəyini əsirgəməirdi.

Obyektiv və ya subyektiv səbəblərdən bəzi ölkələrin seyri mövqedə dayanması da işğalçı üçün sərfəli idi. Müharibənin ən qızgın çağında BMT Təhlükəsizlik Şurasının ölkəmizə qarşı qətnamə qəbul etməsinə biabırçı cəhlər də oldu, Azərbaycan Prezidentimizin siyasi iradəsi, qardaş və dost ölkələrin, Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin dəstəyi sayəsində belə ədalətsizlik baş tutmadı. Müharibədən sonra isə qatı ermənipərəst ölkələr arasında daha irəli gedərək Azərbaycan ərazisindəki separatçı qurumun tanınması ilə bağlı bədnam qətnamələr də qəbul edənə də oldu.

XXI əsrin son onilliyi göstərdi ki, dünya daha böyükdür və ona görə də çalışmalıyıq ki, beynəlxalq ictimaiyyət bütün bu həqiqətləri olduğu kimi bilib qəbul etsin. İşğalçı Ermənistan İkinci Qarabağ müharibəsində də fəal himayə edilməsi onu göstərir ki, Azərbaycan bu savaşda tək Ermənistan üzərində deyil, həm də ona arxa-dayaq olanların ölkəmizə qarşı təhdid, təzyiq və hədələri, birgə söyləri üzərində qələbə çalmışdır. Ermənistan nə qədər gizlətməyə çalışsa da, artıq o da məlumdur ki, müharibədə onun tərəfində iştirak edənlərin sırasında xeyli sayda xarici ölkə vətəndaşı da olub. Onlardan bir neçəsi indi Azərbaycanda layiqli cəzasını gözləyir. Bütün bu səbəblərə görə, Prezident İlham Əliyevin müharibədən sonrakı müsahibə və bəyanatları Ermənistanla yanaşı, ona himayədarlıq edənlərin də ədalətsiz mövqeyini açıq göstərir, siyasi

Ermənistan regionda yaranmış reallıqla barışmasa, bu ölkədə ümumi böhran daha da dərinləşəcək

kuluarlarda və media məkanlarında qızgın müzakirə mövzusunda çevrilir.

Azərbaycanın dövlət başçısının beynəlxalq aləmə yönəlmiş son mesajları bölgədə yaranmış reallıqlar baxımından vəziyyətin normallaşdırılmasına və qarşılıqlı-faydalı əməkdaşlığa növbəti çağırışdır. Lakin Ermənistan hakimiyyəti və onun siyasi palitrasında təmsil olunan bütün cinahlar hələ də məğlubiyyətlə barışmaq istəmir, bu ölkənin himayədarları isə xaotik davranışlardan və absurd ermənipərəst bəyanatlardan əl çəkmək istəməirlər.

Erməni lobbiciliyinin geniş maliyyə və siyasi təsir imkanları da münafiqşənin davam etdiyi müddətdə həmişə Azərbaycan üçün ciddi maneələr və təhlükələr yaratmışdır. Belə düşmənçilik kampaniyaları hətta ermənilərin havadarlarının özlərinin maraqlı olduğu layihələrə qarşı yönəldilmişdir. Prezident İlham Əliyevin bu yaxınlarda Bakı-Tbilisi-Qars dəmiryolu layihəsinin qarşısında hansı çətinliklərin dayandığını, hətta ABŞ kimi supergücün vaxtilə layihənin gerçəkləşməsinə razılıq vermək istəmədiyini və bunun səbəbini belə açıqladı: “Nəyə görə? Ermənistanla görə. Erməni lobbisi, hansı ki, bu gün də böyük ölkələrin paytaxtlarında at oynadır, o vaxt bütün gücləri səfərbər etmişdi ki, bu, baş tutmasın, çünki Ermənistan kənarında qalır”.

O zaman layihənin reallaşdırılması üçün ölkəmizin etdiyi müraciətləri beynəlxalq maliyyə-kredit qurumları da müsbət cavablandırmamışdı. Azərbaycan

maliyyə yükünün ciddi hissəsini öz üzərinə götürərək, Türkiyə və Gürcüstanla birgə strateji layihəni reallaşdırma bildi. Dövlətimizin başçısı xatırladığı layihə ilə bağlı qeyd etdi ki, ölkəmiz ABŞ və Avropa İttifaqı ilə bərabərhüquqlu, qarşılıqlı şəkildə faydalı olan əlaqələrin dərinləşməsində maraqlıdır: “Olan olub, keçən keçib. Əsas odur ki, biz istəyimizə nail ola bilmişik. Amma bu tarixçə onu göstərir ki, bizim bu təşəbbüslərimiz vaxtında, düzgün atılmış təşəbbüslərdir. Əgər kimsə birinci, ilkin mərhələdə bunu anlamırsa, illər keçdikcə, bunu anlamaya başlayıb. Bu gün nəqliyyat sahəsində Avropa İttifaqı–Azərbaycan əlaqələrinin xüsusi gündəliyi vardır”.

Prezident İlham Əliyevin Avropa İttifaqına verdiyi səmimi ismarıclardan biri də bu oldu: “Sazişin 90 faizi razılaşdırılıb, qalan məsələlər də, hesab edirəm ki, realizm prinsipləri üstünlük təşkil etsə və bəzi məsələlərlə bağlı bizim narahatlığımızı nəzərə alınsa, bu saziş yaxın günlərdə, bəlkə də yaxın aylarda imzalanıla bilər”.

Artıq Azərbaycanın Avropa İttifaqına üzv dövlətlərin üçdə biri ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında saziş ya da bəyannamə imzaladığını vurğulayan Ülvi Quliyev qeyd etdi ki, bu, ölkəmizin müəyyən etdiyi strateji hədəflərə doğru atdığı addımların mühüm tərkib hissəsidir.

– Lakin dövlətimizin başçısı Avropa İttifaqı tərəfindən Ermənistanla 2,6 milyard, Azərbaycana isə cəmi 150 milyon avro həcmində vəsaitin ayrılması məsələsinə toxunarkən, İttifaqla gələcək

münasibətlərdə və yeni sazişin bağlanması ərəfəsində yalnız səmimi izah və səmimi etiraflara üstünlük verdiyini gizlətmədi: “Qoy desinlər ki, bu ermənipərəstlikdir, qoy açıq desinlər, mən açıq söhbətin tərəfdarıyam Hansısa diplomatik sözlər arxasında gizlənməməliyik. Ona görə biz ümid edirik ki, bu məsələyə aydınlıq gətiriləcək”.

Azərbaycan rəhbərinin bölgədə vəziyyətin normallaşmasına yönəlmiş belə addımları sət təhqid etməsindən sonra Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel Bakıya səfər etdi və səfərlə bağlı keçirilən mətbuat konfransında o, “Dağlıq Qarabağ”, “status” və “hərbi əsirlər” kimi qızıqsındırıcı ifadələr işlətmədi. Dövlətimizin başçısı bu məqama xüsusi diqqət yetirdi və yüksək səviyyəli qonağın bu cür yanaşmasını, lek-

belə bir ciddi mesajı da verib: “Olmasa, başqa yerdə beş dənə Dağlıq Qarabağ yaratsınlar, mən etiraz etməm. Mən onu tanıyacağam. Amma Azərbaycanda yox”.

Ermənistan hakimiyyəti və xaricdəki hamiləri bu sarkazmi başa düşməyə məhkumdur və şübhəsiz, Prezident İlham Əliyevin bu açıqlaması üzərində də xeyli düşüncələr: “Bu gün Ermənistanın siyasi gündəliyini müəyyən dərəcədə, deyə bilmərəm hələ ki, böyük dərəcədə, amma müəyyən dərəcədə biz formalaşdırırıq və bu, həqiqətdir. Və getdikcə bizim imkanlarımız daha da genişlənəcək”.

Azərbaycan Prezidentinin bu açıqlamasının regionda yeni reallığın daha bir müjdəçisi olduğunu söyləyən Milli Məclisin deputatı daha sonra dedi:

–Ötən ilin payızında 44 gün ərzində

baxın, bizim gündəliyimiz Avropa İttifaqının gündəliyi ilə, Türkiyənin, Rusiyanın gündəliyi ilə vəhdət təşkil edir. Biz yeni reallıq yaratmışıq, tək Qarabağ zonasında yox”.

Yeri gəlmişkən, Qoşulmama Hərəkatı tək İslam dünyasını təmsil etmir, təşkilatda 120-dən çox dövlət birləşib. Bu mötəbər beynəlxalq quruma üzv dövlətlər ölkəmizin etibarlı tərəfdaş olduğuna, Prezident İlham Əliyevin sözü ilə əməlinin hər zaman üst-üstə düşdüyünə inandıqlarına görə, Azərbaycanın təşkilata sədrlik müddəti əlavə bir il də, 2023-cü ilədək uzadılıb.

Milli Məclisin deputatı Ülvi Quliyev sonda bildirdi:

–Nəhayət, Ermənistanın ənənəvi çığallığını və tərbiyəni mahiyyətini nəzərə

Ermənistan əyani şəkildə gördü ki, Azərbaycan 30 il əvvəlki Azərbaycan deyil. Bu illər ərzində dünya da çox dəyişib. Ən başlıcası, Azərbaycan iqtisadi-siyasi müstəqilliyini, beynəlxalq hüquqa sadiqliyini və etibarlı tərəfdaş nümunəsini ortaya qoymaqla dünyada özünə olan münasibəti dəyişdirə bilib. Bədnam qonşumuzdan fərqli olaraq, ölkəmiz beynəlxalq münasibətlərin bərabərhüquqlu subyektinə çevrilib. Ermənistan hakimiyyəti artıq nə özünü, nə də erməni cəmiyyətini aldatmamalıdır.

27 il ərzində BMT qətnamələrinin hörmətdən salınmasına kimlərsə göz yumması, qondarma “erməni soyqırımı”nın tanınması və ya kimlərsə pərdəarxasından işğalçı ölkəyə dirijorluq etməsi, yaxud onun qulağına nələrsə pıçıldaması Ermənistanı yeni avantüralara şirnikləndirə bilər, amma bütün bunlar mövcud reallığı dəyişdirmək gücündə deyil. Azərbaycan 28 ildən sonra Ermənistanla hansı acıları yaşatdısa, onun növbəti avatürasının cavabı daha ağır ola bilər– bu dəfə məğlubiyyət deyil, faciə olacaq.

Buna yol verməmək üçün, Ermənistan hakimiyyəti Prezident İlham Əliyevin bu açıqlamasını dönə-dönə təhlil edib mövcud reallıqla hesablaşmalıdır: “Diplomatik müstəvidə, Avropa İttifaqı, Amerika Birləşmiş Ştatları, qonşu ölkələr– Türkiyə, İran, Gürcüstan, müsəlman aləmi, Qoşulmama Hərəkatı–bütün bu təmaslar müsbət məcrada inkişaf edir. Bu məsələ ilə bağlı,

alıb, böyük dövlət xadimi Uinston Çorçillin müdrik kəlamlarından birini erməni siyasətçilərinin yadına salmaq istəyirəm: “Siyasət də müharibə kimi həyəcanlı və təhlükəlidir. Müharibədə bizi bir, siyasətdə isə dəfələrlə öldürə bilərlər”. Müharibənin nəticəsi, beynəlxalq leksikonun yeni gündəliyi və qalib Azərbaycanın dövlət başçısının birmənalı mövqeyi açıq-aydın ortadadır. Bu mövqə Ermənistanla havadarlıq edənlər üçün də sirr deyil. Böyük siyasət adamının təbirincə desək, bir dəfə müharibədə öldükdən, məğlub olduqdan sonra, Ermənistan siyasətdə dəfələrlə ölmək yolunu seçirsə, bu, ağılsız və çox təhlükəli seçimdir.

Onminlik fərarilər ordusu olan Ermənistanın, üstəlik, 8–9 milyard dollar həcmindəki xarici dövlət borcu qarşılığında cəmi 1 milyard valyuta ehtiyatı var. Ermənistan sərsəm xülyalar girdabında yaşamağa davam etməklə, qalib Azərbaycanın açıq-aşkar olan hərbi, iqtisadi və siyasi üstünlüyünü gözə almamaqla, dinc birgəyaşayışdan imtina etməklə, bir sözlə, ağılsız yollar seçməklə U. Çorçillin başqa bir kəlamını da yada salır: “Axmaq insan öz fikrini heç vaxt dəyişməyən şəxsdir”. Belə davam edərsə, Ser U.Çorçillin nə qədər haqlı olduğunu növbəti nümunəsini Ermənistanın təmsalında dünya mütləq görəcək.

Hazırladı: Tahir AYDINOĞLU, “Xalq qəzeti”